

บทที่ 1

บทนำ

การพัฒนากระบวนการจัดการบุคลากร สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเชียงราย ผู้วิจัย ได้ศึกษาเกี่ยวกับที่มาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ กำหนดขอบเขตของการศึกษา และประโยชน์ที่ได้รับจากการทำวิจัย ซึ่งมีสาระสำคัญโดยสรุปตามลำดับดังนี้

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเชียงราย เป็นสถาบันการศึกษาวิชาชีพประจำภาคเหนือ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้จัดตั้งขึ้น โดยได้รับการสถาปนาและวางศิลาฤกษ์ในวันที่ 3 มกราคม 2539 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราชทรงพระมหากรุณาธิคุณพระราชทานนาม “สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล” สังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล กระทรวงศึกษาธิการ วิทยาเขตเชียงรายจัดตั้งขึ้นด้วยเหตุผลสำคัญเพื่อเฉลิมฉลองในวโรกาส “กาญจนาภิเษก” พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงครองราชย์ครบ 50 ปี เพื่อเป็นการกระจายโอกาสทางการศึกษา และพัฒนาสู่ท้องถิ่นชนบท โดยมีพื้นที่เป้าหมายดำเนินงานในเขตภาคเหนือตอนบน และในเขตเศรษฐกิจพิเศษ 4 ชาติ ที่เรียกว่า “สี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ” โดยการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีและด้านบริการ เพื่อสนองความต้องการของตลาดแรงงาน และสังคมภูมิภาค เป็นสถาบันการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรมให้คงอยู่ วิทยาเขตเชียงราย จัดตั้งขึ้นบนพื้นที่บริเวณ “นิคมแม่ลาว” แปลงหมายเลขทะเบียนที่ ชร. 287 หนังสือสำคัญสำหรับที่ทางหลวงฉบับที่ 2055/2508 อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย พื้นที่ 740 ไร่ 2 งาน 18 ตารางวา

การจัดการศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเชียงราย มีการจัดการศึกษา 2 ระดับ คือ ระดับต่ำกว่าปริญญา และ ระดับปริญญา

การจัดการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา ได้รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอน ใน 2 ประเภทวิชา คือ

1. ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม (4 หลักสูตร)

- แผนกวิชาไฟฟ้า
- แผนกวิชาอิเล็กทรอนิกส์

- แผนกวิชาเทคนิคคอมพิวเตอร์
- แผนกวิชาช่างโยธา

2. ประเภทวิชาช่างพาณิชย์กรรม (4 หลักสูตร)

- แผนกวิชาการบัญชี
- แผนกวิชาการตลาด
- แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
- แผนกวิชาการจัดการ

การจัดการศึกษาระดับปริญญา ประกอบด้วย 4 หลักสูตร

1. หลักสูตรอุตสาหกรรมศาสตรบัณฑิต (อศ.บ)
2. หลักสูตรครุศาสตรอุตสาหกรรมบัณฑิต (คอ.บ)
3. หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต
4. หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต
5. หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเชียงราย มีบุคลากรทั้งสิ้นจำนวน 120 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 1 มีนาคม พ.ศ.2547) และมีการเก็บข้อมูลบุคลากรลักษณะของแฟ้มเอกสารเป็นส่วนใหญ่ โดยมีบางส่วนจัดเก็บข้อมูลที่มีรูปแบบแฟ้มข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ การจัดเก็บข้อมูลด้วยวิธีที่แตกต่างกันนี้ จึงทำให้การดำเนินงานด้านข้อมูลบุคลากรมีความยุ่งยากและมีขั้นตอนการดำเนินการมาก ซึ่งสามารถสรุปปัญหาที่เกิดขึ้นดังนี้

1. ข้อมูลของบุคลากรมีการเปลี่ยนแปลงและแก้ไขเป็นประจำ เนื่องจากมีการพัฒนาบุคลากรและการลาออกของบุคลากร ทำให้ข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน และเกิดการซ้ำซ้อนของข้อมูล
2. มีเจ้าหน้าที่บุคลากรจำนวน 1 คน ซึ่งเป็นปริมาณที่น้อยเมื่อเทียบกับหน้าที่ความรับผิดชอบข้อมูลบุคลากรของทั้งหมดองค์กร
3. สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการซื้ออุปกรณ์จัดเก็บเอกสาร เช่น ตู้เอกสาร แฟ้มเอกสาร ต่าง ๆ และอื่น ๆ
4. การสืบค้นข้อมูลไม่สะดวก ข้อมูลไม่ทันสมัย และบางครั้งเกิดความผิดพลาดของข้อมูล
5. กรณีเจ้าหน้าที่บุคลากรไม่อยู่ บุคคลอื่นไม่สามารถค้นหาข้อมูลแทนได้

จากปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องระบบการจัดการบุคลากร สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเชียงราย

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลงานทะเบียนประวัติและงานพัฒนาบุคลากรของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเชียงราย

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

1.3.1 จัดทำระบบฐานข้อมูล ประกอบด้วย

- 1) ข้อมูลประวัติส่วนตัวของข้าราชการและลูกจ้าง
- 2) ข้อมูลประวัติการศึกษา
- 3) ข้อมูลประวัติตำแหน่งและอัตราเงินเดือน
- 4) ข้อมูลประวัติตำแหน่งธุรการ
- 5) ข้อมูลประวัติการฝึกอบรม/ สัมมนา/ คุงาน
- 6) ข้อมูลประวัติการลา ประกอบด้วย ลาป่วย ลากิจ ลากลออก ลาอุปสมบท ลาศึกษาต่อ และไปช่วยราชการ
- 7) ข้อมูลประวัติการได้รับโทษ ประกอบด้วย การได้รับโทษทางวินัย และการไม่ได้รับเงินเดือน

1.3.1 จัดทำระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูลและกำหนดสิทธิ์ในการเข้าถึงข้อมูล

1.3.2 จัดทำส่วนติดต่อฐานข้อมูล ดังนี้

1.3.2.1 ส่วนการเพิ่มข้อมูลประวัติบุคลากร

1.3.2.2 ส่วนค้นหา/แก้ไข ข้อมูลบุคลากร

1.3.2.3 ส่วนรายงาน/ กราฟ ประกอบด้วย

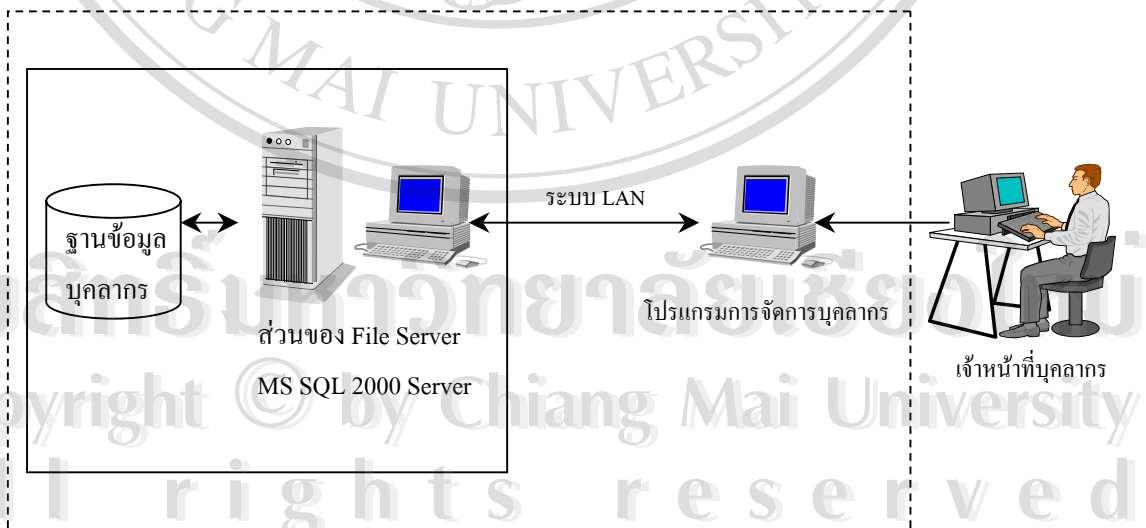
- 1) รายงานประวัติบุคลากรแยกประเภท ได้แก่ ข้าราชการครู พนักงานสถาบัน ข้าราชการพลเรือน ลูกจ้างประจำ อาจารย์อัตราจ้าง อาจารย์พิเศษ และเจ้าหน้าที่
- 2) รายงานประวัติบุคลากรทั้งหมด
- 3) รายงานสรุปการลาของบุคลากรประจำวัน
- 4) รายงานสรุปการลาของบุคลากรประจำเดือน
- 5) รายงานสรุปการลาของบุคลากรประจำปี

- 6) รายงานประวัติตำแหน่งและอัตราเงินเดือน
- 7) รายงานประวัติการฝึกอบรม/ สัมมนา/ ผลงาน
- 8) รายงานประวัติการได้รับโทษทางวินัย
- 9) รายงานประวัติการไม่ได้รับเงินเดือน
- 10) รายงานประวัติตำแหน่งราชการ
- 11) กราฟแสดงอัตราส่วนอาจารย์ระดับปริญญาตรี: ปริญญาโท: ปริญญาเอก
- 12) กราฟแสดงอัตราส่วนบุคลากรที่ปฏิบัติราชการ: ลาศึกษาต่อ: ไปช่วยราชการ
- 13) กราฟแสดงอัตราส่วนอาจารย์ประจำ: อาจารย์อัตราจ้าง: อาจารย์พิเศษ

1.3.2.4 ส่วนการกำหนดบัญชีผู้ใช้ ประกอบด้วย

- 1) เพิ่มบัญชีผู้ใช้
- 2) เปลี่ยนรหัสผ่านของผู้ใช้
- 3) ข้อมูลผู้ใช้ทั้งหมด

แผนภาพขอบเขตการพัฒนากระบวนการจัดการบุคลากร สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
วิทยาเขตเชียงราย

รูป 1.1 แผนภาพขอบเขตการศึกษา

1.4 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

- 1.4.1 มีระบบฐานข้อมูลเพื่อใช้งานเกี่ยวกับการจัดการบุคลากร
- 1.4.2 สามารถนำระบบฐานข้อมูลไปใช้ในงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเชียงราย
- 1.4.3 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาฐานข้อมูลงานอื่นๆ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเชียงราย
- 1.4.4 ลดเวลาและขั้นตอนในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่บุคลากร
- 1.4.5 ลดความซ้ำซ้อนของข้อมูล ได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง ทันสมัย เนื่องจากมีการจัดการแบบศูนย์กลาง
- 1.4.6 ลดค่าใช้จ่าย ในการจัดซื้ออุปกรณ์จัดเก็บเอกสาร เช่น ตู้เอกสาร แฟ้มเอกสาร ต่างๆ และอื่น ๆ
- 1.4.7 รายงานมีรูปแบบที่ง่ายแก่การนำเสนอ ตรงกับความต้องการของผู้ใช้งาน

1.5 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

- 1.5.1 ด้านซอฟต์แวร์ (Software) ที่นำมาใช้พัฒนาระบบงาน ได้แก่
  - 1) ระบบปฏิบัติการวินโดวส์ เอ็มอี (Windows ME)
  - 2) โปรแกรมไมโครซอฟท์ เอสคิวแอล เซิร์ฟเวอร์ 2000(Microsoft SQL Server 2000)
  - 3) โปรแกรมไมโครซอฟท์วิซวลเบสิก 6.0(Microsoft Visual Basic 6.0)
  - 4) โปรแกรมคริสตัล รีพอร์ต เวอร์ชัน 8.5
  - 5) โปรแกรมไมโครซอฟท์เวิร์ด 2000 (Microsoft Word 2000)

1.5.1 ด้านฮาร์ดแวร์(Hardware)มีรายละเอียดดังนี้

1.5.1.1 เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ ที่ใช้ในการพัฒนา

- 1) หน่วยประมวลผลกลาง(CPU) ไม่น้อยกว่า Pentium III 800 MHz
- 2) หน่วยความจำหลัก (RAM) ไม่น้อยกว่า 128 MB
- 3) หน่วยความจำสำรอง (Hard disk) มีขนาด ไม่น้อยกว่า 20 GB
- 4) Floppy Drive ขนาด 1.44 MB จำนวน 1 ตัว
- 5) Drive CD-ROM 40X 1 Drive
- 6) จอภาพ VGA ขนาด 15"
- 7) แป้นพิมพ์ 104 คีย์s Support Windows95

8) Mouse 2 Button จำนวน 1 ตัว

1.5.2.2 อุปกรณ์อื่นๆ

- 1) เครื่องพิมพ์ชนิด LaserJet ยี่ห้อ Hewlett Packard รุ่น 6L จำนวน 1 เครื่อง
- 2) Scanner ดิจิทัล 1 เครื่อง ใช้ในการ Scan ภาพพนักงาน
- 3) เครื่องสำรองไฟ (UPS) ขนาดไม่น้อยกว่า 500 VA

1.6 สถานที่ที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล

- 1.6.1 แผนกบุคลากร สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเชียงราย
- 1.6.2 ห้องสมุด สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเชียงราย
- 1.6.3 สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการจัดการ บัณฑิตศึกษาสถาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- 1.6.4 สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

1.7 นิยามคำศัพท์

- 1.7.1 งานด้านการจัดการบุคลากร ประกอบด้วยงาน 2 ส่วนคือ
  - 1.7.1.1 งานทะเบียนประวัติ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับกระบวนการจัดทำทะเบียนประวัติข้าราชการและลูกจ้าง ข้อมูลส่วนตัว ที่อยู่ประวัติการศึกษา ประวัติการทำงาน ตำแหน่งและอัตราเงินเดือน ตำแหน่งธุรการ การเปลี่ยนแปลงแก้ไขเพิ่มเติมรายการในทะเบียนประวัติ การควบคุมการเกษียณอายุ ควบคุมและตรวจสอบการลาทุกประเภท
  - 1.7.1.2 งานพัฒนาบุคลากร มีหน้าที่พัฒนาข้าราชการและลูกจ้าง โดยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดเก็บข้อมูลการฝึกอบรม/ สัมมนา/ คุงาน ทั้งในด้านความรู้ความสามารถ และทักษะการปฏิบัติงาน ดำเนินการเกี่ยวกับการใช้ข้าราชการลาศึกษาต่อ ฝึกอบรม และคุงานทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ จัดและส่งเสริมสวัสดิการและเจ้าหน้าที่สัมพันธ์(คู่มือปฏิบัติงานบริหารงานบุคคล)
- 1.7.2 ระบบฐานข้อมูล (Database System) หมายถึง ระบบสำหรับสร้างแฟ้มข้อมูลต่างๆ เก็บไว้ในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยมีเครื่องมือในการอำนวยความสะดวก

เกี่ยวกับการจัดการเพิ่มข้อมูล เช่น การเพิ่มหรือแก้ไขข้อมูลที่จัดเก็บอยู่ หรือสามารถเรียกเพิ่มข้อมูลขึ้นมาแสดงโดยกำหนดเงื่อนไขให้เลือกข้อมูลมาแสดง

- 1.7.3 การพัฒนา(Development) หมายถึง การแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น
- 1.7.4 ระบบสารสนเทศ (Information System) หมายถึง การรวบรวมองค์ประกอบต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กันในการจัดเก็บและประมวลผลข้อมูล ให้เป็นสารสนเทศที่จะสามารถเรียกมาใช้ หรือกระจายไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยสนับสนุนการตัดสินใจ การประสานงาน การดำเนินงาน การควบคุม การวิเคราะห์ และการวางรูปแบบขององค์กรให้มีประสิทธิภาพ
- 1.7.5 รีเลชันนัล ดาตาเบส (Relational Database) หมายถึง กลุ่มของข้อมูลที่จัดเก็บอยู่ในฐานข้อมูล โดยอาศัยรูปแบบของตาราง (Table) เป็นตัวสร้างความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล โดยที่ถ้ามองข้อมูลในลักษณะแนวนอน (Row) จะถูกเรียกว่า เรคคอร์ด(Record) แต่ถ้ามองในลักษณะแนวตั้ง(Column) จะถูกเรียกว่า ฟิลด์ (Field) หรือแอตทริบิวต์(Attribute)